

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۲۷

کتاب

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۲۷، «دبب» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «دبب» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «دبب» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۲۷
ریشه	دبب
تعداد تکرار	۱۸
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۱۱۸

فهرست مشتقات

۱. الدَّوَابُّ (۱) ۲. الدَّوَابَّ (۳) ۳. دَابَّةً (۱) ۴. دَابَّةً (۱۲) ۵. دَابَّةً (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اجل (۴)	۲۵. جرى (۱)	۴۹. سحب (۱)	۷۳. فرط (۱)	۹۶. لیل (۱)
۲. اخذ (۳)	۲۶. جمع (۱)	۵۰. سخر (۱)	۷۴. فعل (۱)	۹۷. مثل (۱)
۳. اخر (۳)	۲۷. جنح (۱)	۵۱. سمع (۱)	۷۵. فلک (۱)	۹۸. مثنی (۳)
۴. ارض (۱۱)	۲۸. جنن (۱)	۵۲. سمو (۱۰)	۷۶. قدر (۲)	۹۹. ملک (۱)
۵. اکل (۱)	۲۹. حیء (۲)	۵۳. سوع (۱)	۷۷. قدم (۱)	۱۰۰. موت (۳)
۶. الک (۱)	۳۰. حشر (۱)	۵۴. شجر (۱)	۷۸. قرر (۱)	۱۰۱. موه (۳)
۷. الله (۱۸)	۳۱. حقق (۱)	۵۵. شرر (۲)	۷۹. قضی (۱)	۱۰۲. مید (۱)
۸. اله (۱۸)	۳۲. حمل (۱)	۵۶. شمس (۱)	۸۰. قمر (۱)	۱۰۳. نبت (۱)
۹. امم (۱)	۳۳. حی (۱)	۵۷. شیء (۵)	۸۱. قول (۱)	۱۰۴. نجم (۱)
۱۰. امن (۱)	۳۴. خرج (۱)	۵۸. صرط (۱)	۸۲. قوم (۳)	۱۰۵. نزل (۲)
۱۱. انس (۶)	۳۵. خرر (۱)	۵۹. صرف (۱)	۸۳. کبر (۱)	۱۰۶. نسء (۱)
۱۲. انن (۱۲)	۳۶. خشی (۱)	۶۰. صمم (۱)	۸۴. کتب (۲)	۱۰۷. نصو (۱)
۱۳. اوی (۴)	۳۷. خلف (۲)	۶۱. طیر (۲)	۸۵. کثر (۲)	۱۰۸. نصی (۱)
۱۴. ائی (۴)	۳۸. خلق (۶)	۶۲. ظلم (۱)	۸۶. کرم (۲)	۱۰۹. نعم (۱)
۱۵. ائی (۶)	۳۹. دلل (۱)	۶۳. ظهر (۱)	۸۷. کسب (۱)	۱۱۰. نفع (۱)
۱۶. بثث (۴)	۴۰. ربب (۴)	۶۴. عبد (۲)	۸۸. کفر (۱)	۱۱۱. نهر (۱)
۱۷. بجر (۱)	۴۱. ربیع (۱)	۶۵. عذب (۲)	۸۹. کلل (۶)	۱۱۲. هون (۲)
۱۸. بصر (۱)	۴۲. رجل (۱)	۶۶. عزز (۱)	۹۰. کلم (۱)	۱۱۳. ودع (۱)
۱۹. بطن (۱)	۴۳. رزق (۳)	۶۷. عقل (۲)	۹۱. کون (۳)	۱۱۴. وسم (۲)
۲۰. بعد (۱)	۴۴. رسو (۱)	۶۸. علم (۴)	۹۲. لیث (۱)	۱۱۵. وقع (۱)
۲۱. بکم (۱)	۴۵. روح (۱)	۶۹. عمد (۱)	۹۳. لقی (۱)	۱۱۶. وکل (۱)
۲۲. بین (۳)	۴۶. رئی (۲)	۷۰. غفر (۱)	۹۴. لون (۱)	۱۱۷. وله (۱۸)
۲۳. ترک (۲)	۴۷. زوج (۱)	۷۱. غیب (۱)	۹۵. لنگ (۱)	۱۱۸. یقن (۲)
۲۴. جبل (۱)	۴۸. سجد (۲)	۷۲. غیر (۱)		

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۶۴} إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۲. {الأنعام - ۳۸} وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا قَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ
۳. {الأنفال - ۲۲} إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضُّمُّ الَّتِي لَا يَعْقِلُونَ
۴. {الأنفال - ۵۵} إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
۵. {هود - ۶} وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَىٰ اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ
۶. {هود - ۵۶} إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
۷. {النحل - ۴۹} وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُسْتَكْبِرُونَ
۸. {النحل - ۶۱} وَلَوْ يُوَازِئُكُمُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ
۹. {الحج - ۱۸} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَبِيرٌ حَقًّا عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ
۱۰. {النور - ۴۵} وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
۱۱. {النمل - ۸۲} وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ
۱۲. {العنكبوت - ۶۰} وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
۱۳. {القمان - ۱۰} خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِعَيْرِ عَمَدٍ تَرْوَاهَا وَاللَّهُ فِي الْأَرْضِ رَاسِيٌّ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ
۱۴. {سبأ - ۱۴} فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ
۱۵. {فاطر - ۲۸} وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ
۱۶. {فاطر - ۴۵} وَلَوْ يُوَازِئُكُمُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا
۱۷. {الشورى - ۴۹} وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ
۱۸. {الجاثية - ۴} وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْفِكُونَ